

Arbeidsnotat

Arbeidsnotat nr.4

Studentmobilitet
mellom Norge og Kina

Utgitt av Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU)
September, 2017
Ansvarlig redaktør: Ragnhild Tungesvik
Bidragsytere: Agnete Wiborg og Margrete Søvik
ISSN: 2535-4035
ISBN 978-82-93017-71-1
Rapporten er tilgjengelig på siu.no

Innholdsfortegnelse

1	OM NOTATET	4
1.1	STATISTIKKGRUNNLAGET	4
2	DELSTUDENTER MED STØTTE FRA LÅNEKASSEN TIL STUDIEOPPHOLD I KINA.....	4
2.1	FORDELING PÅ UTDANNINGSNIVÅ, FAG OG OPPHOLDETS VARIGHET.....	4
2.2	FORDELING PÅ NORSK INSTITUSJON	7
3	UTVEKSLINGSSTUDENTER REGISTRERT I DATABASE FOR STATISTIKK OM HØGRE UTDANNING (DBH).....	9
3.1	NORSKE UTVEKSLINGSSTUDENTER I KINA	9
3.2	KINESISKE UTVEKSLINGSSTUDENTER I NORGE.....	12
4	MOBILITET TIL KINA I PROSJEKTER STØTTET AV SIU.....	14
5	STUDENTER MED STØTTE FRA LÅNEKASSEN FOR Å TA EN GRAD I KINA.....	15
6	STUDENTER MED KINESISK STATSBOGERSKAP REGISTRERT VED NORSKE INSTITUSJONER	17
7	OPPSUMMERING OG BETRAKTNINGER.....	19

1 Om notatet

Dette notatet handler om norske studenter som reiser til Kina og kinesiske studenter som kommer til Norge, for å studere. Notatet inneholder oversikter basert på tall fra Statens Lånekasse, DBH-databasen og SIU-finansierte prosjekter med kinesiske samarbeidspartnere.

Vi vil se på fordelingen på utdanningsnivå, fag, varighet på oppholdet og institusjonell tilknytning. Vi har vært i kontakt med norske institusjoner for å få mer informasjon om hvilke studenter som reiser og kommer, hvilke studieformer det er snakk om (gradsstudier, avtalebasert utveksling, praksisopphold, prosjektsamarbeid, studietur med lærer etc.) og hva som kan forklare svingninger i antallet som reiser. Til slutt i notatet vil vi sammenfatte hvilke former for mobilitet vi ser mellom Norge og Kina, hvor vi ser et potensiale for mer mobilitet og hvilke strategiske vurderinger som knytter seg til de ulike formene for mobilitet.

1.1 Statistikkgrunnlaget

Tallene fra Statens Lånekasse viser antall studenter som har fått reisestøtte til praksis- eller studieopphold i et annet land, av en varighet på en måned eller mer. Lånekassen bruker begrepet delstudent om studenter som tar deler av studiet sitt i annet land. I DBH-databasen finner vi oversikter over antall studenter som reiser til og fra Kina, på avtalebaserte utvekslingsopphold. Utvekslingsstudent er definert som studenter fra et annet land på studieopphold ved en norsk institusjon eller studenter fra en norsk institusjon på opphold ved en utenlandsk institusjon (phd-studenter er inkludert i statistikken). Studieoppholdet må være forankret i en utvekslingsavtale og ha en varighet på minimum tre måneder.

I DBH-databasen finnes det også en oversikt over studenter registrert ved norske institusjoner, sortert etter statsborgerskap. Vi har brukt denne oversikten til å få et bilde av hvor mange kinesiske studenter som studerer ved norske institusjoner. Tallet på studenter med kinesisk statsborgerskap registrert ved norske institusjoner sier ikke noe om studentene har kommet til Norge i studieøyemed, eller er her av andre grunner (eventuelt er fast bosatte). Tallet omfatter også studenter som ikke befinner seg i Norge. Av de kinesiske studentene som er registrert ved BI, følger mange BI sitt MBA-program i Shanghai.

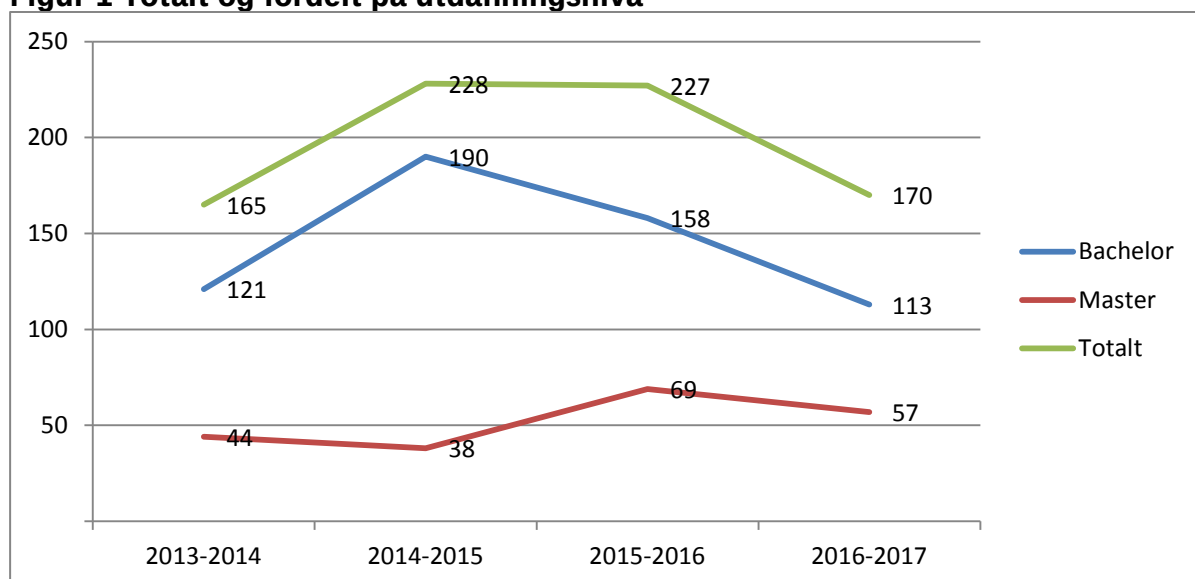
SIU fører oversikter over planlagte og rapporterte mobile studenter finansiert gjennom programvirksomheten. Antall mobile studenter rapporteres ikke årlig, men for prosjektperioden samlet (2-4 år).

2 Delstudenter med støtte fra Lånekassen til studieopphold i Kina

2.1 Fordeling på utdanningsnivå, fag og oppholdets varighet

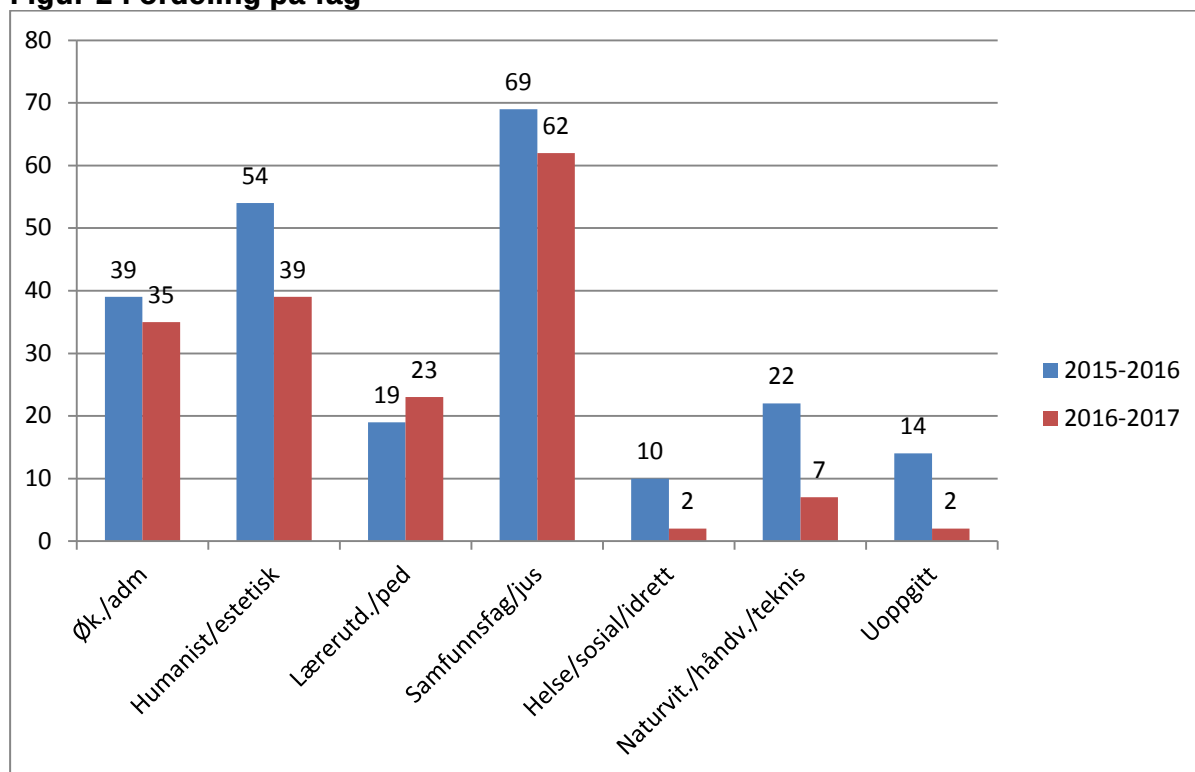
Figurene under er basert på tall fra Statens Lånekasse. Figur 1 viser antallet studenter som de siste fire studieårene har fått reisestøtte fra Lånekassen til opphold i Kina, samt fordeling på utdanningsnivå. Nedgangen de siste årene kan ikke sees som uttrykk for avtagende Kina-interesse blant studentene. Det spiller mer tilbud ved norske institusjoner, som vil variere. Dette vil vi komme tilbake til.

Figur 1 Totalt og fordelt på utdanningsnivå

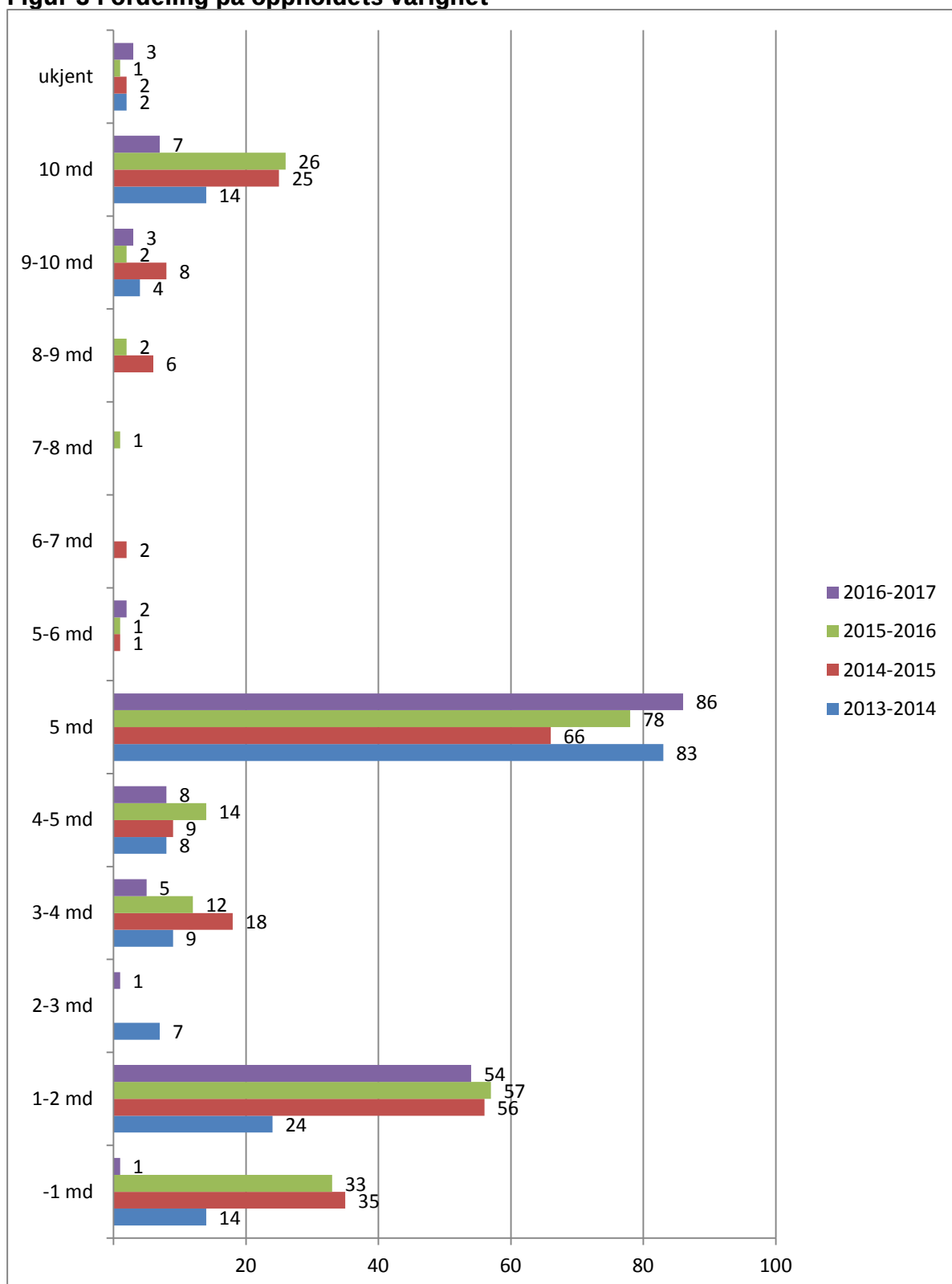
Figur 2 viser fordeling på fag, i studieårene 2015/16 og 2016/17 (Lånekassen sine fagkoder). Begge årene utgjør studenter innenfor samfunnsfag/juss og humaniora/estetikk de største faggruppene. Økonomi/administrasjon følger på tredje plass. Disse tre faggruppene utgjorde til sammen 71 prosent i 2015/16 og 80 prosent i 2016/17. Naturvitenskap/teknologi utgjorde 10 prosent i 2015/16 og 4 prosent i 2016/17.

Figur 2 Fordeling på fag

Figur 3 viser fordeling på oppholdets varighet, i perioden 2013/14 til 2016/17. Samtlige år er det en konsentrasjon på opphold av en varighet på fem måneder (ett semester), etterfulgt av opphold på en til to måneders varighet.

Figur 3 Fordeling på oppholdets varighet

2.2 Fordeling på norsk institusjon

Tabellen under viser fordeling på norsk institusjon. Som det fremgår, er det noen institusjoner som peker seg ut med forholdsvis mange studenter i Kina, over flere år. På bachelor-nivå gjelder det Høgskolen i Oslo og Akershus, Høgskulen på Vestlandet, NLA Høgskolen og Universitetet i Oslo. På masternivå peker Universitetet i Bergen og Universitetet i Oslo seg ut. Andre institusjoner peker seg ut med forholdsvis mange studenter enkelte år.

Tabell 1 Fordeling på norsk institusjon

Utdanningsnivå	Lærested navn	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
6. Bachelor	Ansgar teologiske høyskole AS	1			
	BI Bergen	3	2	1	2
	BI Kristiansand		4		
	BI Oslo	1	24	10	6
	BI Stavanger				2
	BI Trondheim	1	2	2	4
	Bjørknes høyskole			1	
	Det teologiske menighetsfakultetet		27	25	
	Høgskolen i Molde				1
	Høgskolen i Oslo og Akershus	20	24	21	13
	Høgskolen i Sørøst-Norge - Høgskolen i Telemark	9			3
	Høgskulen på Vestlandet		25	18	21
	Høyskolen Kristiania - Norges Helsehøyskole	28	22		
	Kunsthøgskolen i Oslo			1	
	NLA Høgskolen	8	12	21	14
	Norges Handelshøyskole	4	3	2	4
	NTNU			2	3
	NTNU - Høgskolen i Ålesund	2	3	1	
	UiT - Norges arktiske universitet		1		
	Universitetet i Agder	1	3	2	1
	Universitetet i Bergen	5	8	18	3
	Universitetet i Oslo	38	30	32	36
	VID vitenskapelige høyskole - Misjonshøgskolen			1	
	6. Bachelor Totalt	121	190	158	113
7. Master	Arkitektur- og Designhøgskolen i Oslo	1		1	1
	Bergen Arkitektshøgskole			1	
	BI Oslo	4	1	4	1
	Høgskolen i Oslo og Akershus		1	2	
	Høgskulen på Vestlandet				2
	Norges Handelshøyskole	6	2	6	5
	Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	2			
	NTNU	10	12	17	7
	UiT - Norges arktiske universitet				2
	Universitetet i Agder		6	9	5
	Universitetet i Bergen	9	3	16	24
	Universitetet i Oslo	12	13	13	10
	7. Master Totalt	44	38	69	57
Totalsum		165	228	227	170

Vi vil i det følgende se nærmere på hvilke studenter som reiser fra de norske institusjonene, basert på opplysninger vi har fått fra institusjonene. Forklaringen på mobilitetsmønstre finner vi i stor grad i tilbudene ved institusjonene.

Ved det **Teologiske menighetsfakultetet** er oppholdet i Kina primært knyttet til et årsstudium i interkulturell kommunikasjon. Et utenlandsopphold er en obligatorisk del av studiet og det anbefales å dra til Kina. Menighetsfakultet samarbeider med the Lutheran Theological Seminary i Hong Kong, en institusjon som også anbefales øvrige studenter ved Menighetsfakultetet. Nedgangen i tabell 1, fra 25 studenter i 2015/16 til ingen i 2016/17, skyldes at varigheten på oppholdet i Kina gikk ned fra fire til tre uker, noe som medfører at studentene faller ut av Lånekassens statistikk.

Ved **Høgskulen på Vestlandet** er det i stor grad studenter innenfor barnehagelærerutdanningen som har reist til Kina. Studentene er knyttet til valgetemaet interkulturell pedagogikk. Oppholdet varer en måned, og inkluderer feltarbeid/praksis i barnehager i Kina.

Ved **Høgskolen Kristiania – Norges helsehøgskole** dreier oppholdet i Kina seg om en fire ukers studietur, som del av en bachelorgrad i akupunktur. Praksis har vært innlagt i oppholdet. Bortfallet av studenter, som vi ser i tabell 1, skyldes at dette tilbudet er lagt ned. Det skal etter planen gjenopprettes høsten 2018.

Ved **NLA Høgskolen** er studentmobiliteten til Kina knyttet til et årsstudium i interkulturell forståelse. Oppholdet har en varighet på fem uker. Studieturen danner grunnlag for et essay, som utgjør 60 prosent av vurderingsgrunnlaget. Mange av studentene som reiser til Kina har, i følge faglig ansvarlig ved NLA, en hobby eller interesse knyttet til Kina fra før. Flere har også vært i Kina tidligere og enkelte har tatt mandarin på videregående skole. Studentene i interkulturell forståelse har også anledning til å reise til Bolivia, Madagaskar og ulike steder i Norge, ut fra interesse. Reisemålene er knyttet til den kompetanse og de nettverk som ansatte har. Interessen for å reise til Madagaskar har vært stor. Det fremstår som et nytt og eksotisk reisemål. At det åpnes opp for flere muligheter, gjør at flere destinasjoner konkurrer om studentene.

Ved **Universitetet i Agder** er det hovedsakelig studenter knyttet til siviløkonomistudiet som reiser til Kina. Det har vært mulig å finne engelskspråklige tilbud innenfor økonomi. Det planlegges nå også utveksling innenfor statsvitenskap. Studentene reiser på semesterutveksling, inkludert praksisopphold i norske/nordiske bedrifter og virksomheter (det er planlagt en oppfølgingsstudie for å få vite mer om hvilken nytte de har hatt av utvekslings- og praksisoppholdet, særlig med tanke på jobb). Praksisoppholdet varer seks uker og tilsvarer 15 studiepoeng med et obligatorisk paper. Studentene tar i tillegg 15 studiepoeng i form av emnekurs ved samarbeidsuniversitetene. Det er en intensjon at studentenes masteroppgave skal baseres på det de har lært i utlandet. Siviløkonomistudentene har mulighet til å følge et tilsvarende studie- og praksisopplegg i Tanzania og Indonesia (India vil også kunne bli en mulighet).

Ved **Universitetet i Bergen** er det primært bachelorstudenter i kinesisk og masterstudenter i juss som reiser til Kina. Bachelorstudentene tas opp annethvert år, noe som kan forklare noe av nedgangen fra 2015/16 til 2016/17. Siden 2016 har juss-studenter deltatt på en fireukers sommerskole ved Renmin University i Beijing. Fra og med våren 2017 har det også vært mulig for juss-studentene å reise på semesteropphold, som inkluderer praksisopphold i norske bedrifter og virksomheter i Kina. Utveksling til Kina ved Juridisk fakultet er del av kurset «rettshistorie og komparativ rett, med fokus på Kina». Satsingen på Kina ved det Juridiske fakultetet har nylig også resultert i opprettelsen av Norwegian China Law Centre. Senteret skal legge til rette for utveksling av studenter og forelesere, utvikle forskningssamarbeid, invitere forskere og representanter fra kinesisk næringsliv som

gjesteforelesere, samt invitere kinesiske forskere og ph.d.-kandidater til å forske på relevante tema ved senteret.

Ved **Universitetet i Oslo** er det flest studenter innenfor kinesisk språk som reiser til Kina. For bachelor-studentene er det obligatorisk med ett semester i Kina. Institutt for orientalske språk- og kulturstudier (IKOS) ved UiO tilbyr også et program kalt Career:China. Studentene som følger dette programmet oppholder seg ett år i Kina, og følger kombinerte studier i språk og business. Praksis i en bedrift er også del av oppholdet. I tillegg til studentene fra IKOS, har det reist noen studenter fra samfunnsvitenskapelig fakultet. De fleste av disse har reist til Fudan-universitetet i Shanghai under en bilateral avtale.

NTNU har etablert doble grader i samarbeid med Shanghai Jiao Tong University (SJTU). Samarbeidet om doble grader foregår i tilknytning til et felles forskningssenter, Joint Research Centre on Sustainable Energy. I tilknytning til forskningssenteret organiseres det også sommerskoler og felles phd-veiledning. NTNU oppgir å ha gode erfaringer med gradssamarbeidet, og mener dette er den beste modellen for utdanningssamarbeid med Kina, fordi det legger klare rammer for studentutvekslingen. Det krever en del å etablere gradssamarbeid, men når det er etablert flyter samarbeidet greit. Faglig ansatte har vært involvert i utforming og godkjenning av læreplan og innhold.

Fra **Høgskolen i Oslo og Akershus** reiser det en relativt stor gruppe sykepleiestudenter på praksisopphold ved sykehus i Kina. Praksisen er organisert gjennom partnerinstitusjoner (Shanghai University of Medicine and Health Sciences og tidligere også Peking University). Studentene oppholder seg tre måneder i Kina. I tillegg til praksisen får de spesialtilpassede kurs, blant annet i kinesisk språk og tradisjonell kinesisk medisin. Høgskolen i Oslo og Akershus sender også en del lærerstudenter (hovedsakelig barnehagelærerstudenter) til Education University of Hong Kong, en institusjon høgskolen også har forskningssamarbeid med. Disse studentene er på vanlig semesterutveksling. I tillegg til disse hovedgruppene, har høgskolen blant annet også sendt mediestudenter til the Communication University of China og noen prosjektstudenter innen energi og miljø til Tsinghua University.

3 Utvekslingsstudenter registrert i Database for statistikk om høgre utdanning (DBH)

3.1 Norske utvekslingsstudenter i Kina

Tabellene 2 og 3 viser fordeling på fag og norsk senderinstitusjon. I 2016 dominerte historisk-filosofiske fag. Denne gruppen består i hovedsak av språkstudenter fra Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen. Studenter innenfor økonomisk-administrative fag utgjør den neststørste gruppen. Disse studentene reiser fra BI, Norges Handelshøyskole og Handelshøyskolen ved Universitetet i Agder. På delt tredje plass følger studenter innenfor samfunnsfag og sykepleieutdanning, med 11 hver i 2016. Sykepleiestudentene reiser fra Høgskolen i Oslo og Akershus, mens samfunnsfagstudentene er fordelt på Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og NTNU. Studenter innen juridiske fag reiser i hovedsak fra Universitetet i Bergen (6 av 7 i 2016). Samtlige teknologistudenter (5 i 2016) har reist fra NTNU.

Tabell 2 Fordeling på fag

Studium	2012	2013	2014	2015	2016
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
Arkitektur	4				3
Farmasi				1	
Fiskerifag				1	
Grunnskolelærerutdanning 1-7 trinn			2	1	
Helsefag					1
Historisk-filosofiske fag	39	35	22	46	48
Idrettsutdanning		1			
Industridesign		1	1		
Ingeniørutdanning		4		2	
Journalist-/fotoutdanning	2				1
Juridiske fag		6	6	3	7
Maritim utdanning			2		
Matematisk-naturvitenskapelige fag	1	2	2		
Pedagogiske fag			1		
Samfunnsvitenskap	15	12	14	13	11
Sykepleierutdanning	13	6	9	12	11
Teknologi	1	1	5	10	5
Visuell kunst	1	1	1		1
Økonomisk-administrativ utdanning	55	56	40	51	37
Sum	131	125	105	140	125

Som det fremgår av tabell 3, er det noen institusjoner som utmerker seg som viktige senderinstitusjoner. Studentene som reiser fra de forskjellige institusjonene har ulik faglig profil. Universitetet i Oslo sender ut klart flest (i 2016 var 38 av 44 registrert ved det humanistiske fakultet). Deretter følger Universitetet i Bergen (i 2016 var 10 registrert ved Humanistisk fakultet, 6 ved Juridisk fakultet og 3 ved Samfunnsvitenskapelig fakultet), Handelshøyskolen BI, Høgskolen i Oslo og Akershus (i 2016 var 11 av 12 studenter fra HiOA sykepleiestudenter), Norges Handelshøyskole, Universitetet i Agder (samtlige fra UiA var i 2016 tilknyttet Handelshøyskolen) og NTNU (5 av 8 var i 2016 tilknyttet naturvitenskap og teknologi).

Tabell 3 Fordeling på norsk senderinstitusjon

Institusjonsnavn	2012	2013	2014	2015	2016
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	4	1	1		2
Bergen Arkitektshøgskole					1
Handelshøyskolen BI	48	40	23	34	17
Høgskolen i Bergen		2			
Høgskolen i Oslo og Akershus	14	6	12	17	12
Høgskolen i Sør-Trøndelag		1			
Høgskolen i Telemark		4			

Høgskolen i Østfold	1				
Høgskolen i Ålesund	2	3	1		
Høgskulen i Volda	1				
Kunst- og designhøgskolen i Bergen	1				
Kunsthøgskolen i Oslo	1	1			1
Misjonshøgskolen				1	
NLA Høgskolen				1	
Norges handelshøyskole	6	10	10	5	10
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	2	3	5	10	8
Universitetet for miljø- og biovitenskap	1				
Universitetet i Agder	2	5	10	10	
Universitetet i Bergen	13	16	18	11	19
Universitetet i Nordland	1				
Universitetet i Oslo	41	35	27	50	44
Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet					1
Sum	131	125	105	140	125

Tabell 4 viser utvekslingsstudenter fra norske institusjoner fordelt på kinesiske mottakerinstitusjoner. Det er særlig to som peker seg ut: Beijing Da Xue og Fudan University Shanghai. De aller fleste studentene ved Beijing Da Xue (27 av 29 i 2016) er språk- og kulturstudenter fra Universitetet i Oslo. Fudan University Shanghai rekrutterer bredere. Her er også det Nordiske universitetssenteret lokalisert, som tilbyr kurs og sommerskoler.

Tabell 4 Fordeling på kinesisk mottakerinstitusjon

Uttekslingsinstitusjon	2012	2013	2014	2015	2016
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
Beijing Normal University			3	1	
Beijing University of Languages and Culture	5	2		1	7
Beijing University of Physical Education		1			
Beijing Da Xue	35	25	11	31	29
Central Academy of Fine Arts		1	2		2
Central Institute of Fine Arts Beijing	1	1			
Changchun University of Science and Technology	1				
China Europe International Business School	1				
China National Academy of Fine Arts Hangzhou					1
China Three Gorges University		4			
China University of Political Science and Law Beijing		1	2		
Communication University of China	1				1
Fudan University Shanghai	54	56	36	42	24
Huazhong University of Science and Technology				1	1
Hunan University		1			
Kina	4	5	5	3	3
Nanjing University			1	1	
Ningbo University			2	1	

Ocean University of Qingdao		2	3	1	
Peking Union Medical College	6				
Peking University Law School					1
Renmin University of China Beijing	2	4	4	2	4
Shanghai Institute of Health Sciences	5	6	9	12	
Shanghai Jiaotong University	1	3	6	8	7
Shanghai Second Medical University	1				
Shanghai Theatre Academy		1			
Shanghai University			3		
Shanghai University of Finance and Economics		2	2	5	7
Shanghai University of Medicine and Health Sciences					11
South China University of Technology Guangzhou					1
Southwest University for Nationalities			1	1	
Sun Yat-sen University				4	6
The University of Hong Kong	1	3		1	
Tongji University Shanghai				1	
Tsinghua University	2	3	2	5	7
Universidade de Macau	4				4
University of International Business and Economics Beijing			1	5	1
University of Nottingham Ningbo	1				2
Xiamen University			2	1	
Xinjiang University		1			
Yunnan Nationalities University	6		7	7	
Yunnan Normal University					1
Yunnan University				1	5
Zhejiang University		3	3	5	
Sum	131	125	105	140	125

3.2 Kinesiske utvekslingsstudenter i Norge

Tabellene 5 og 6 viser fordelingen av kinesiske utvekslingsstudenter på fag og norsk mottakerinstitusjon. Den faglige fordelingen er ganske lik fagfordelingen blant norske utvekslingsstudenter i Kina. Det er økonomisk-administrative fag, humanistiske fag, juridiske fag og samfunnsvitenskapelig fag som dominerer. Det er relativt få kinesiske utvekslingsstudenter som studerer realfag og teknologi (i alt 12, hvorav 8 er registrert ved NTNU). De fleste kinesiske utvekslingsstudentene ved Universitetet i Oslo er registrert ved Humanistisk fakultet (20 av 34 i 2016). Ved Universitetet i Bergen er de fleste registrert ved Juridisk fakultet (12 av 15 i 2016).

Tabell 5 Fordeling på fag

Studium	2012	2013	2014	2015	2016
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
Annet	4	6	4	5	6
Arkitektur	6	4	3	7	7
Barnehagelærerutdanning				8	
Designutdanning	2	1	1	1	
Helsefag					2
Historisk-filosofiske fag	40	33	39	33	19
Ingeniørutdanning	4				
Journalist-/fotoutdanning	3				
Juridiske fag	4	3	17	23	18
Matematisk-naturvitenskapelige fag	10	9	5	8	3
Medisin		6		2	2
Pedagogiske fag		1	4	6	17
Psykologi	1				
Samfunnsvitenskap	17	10	19	16	14
Teknologi	9	16	5	15	9
Teologi	1				
Utøvende musikkutdanning	1	4	4	1	4
Visuell kunst	4	5	2	1	
Økonomisk-administrativ utdanning	27	22	31	32	38
Sum	133	120	134	158	139

Noen institusjoner utmerker seg som viktige mottaksinstitusjoner. Som det fremgår av tabell 6, pekte følgende institusjoner seg ut i 2016: Handelshøyskolen BI, Høgskolen i Bergen (nå Høgskolen på Vestlandet), Universitetet i Bergen og Universitetet i Oslo. Høgskolen i Oslo og Akershus og NTNU har også en del kinesiske utvekslingsstudenter. Studentene ved Høgskolen på Vestlandet er registrert ved avdeling for lærerutdanning (det dreier seg om barnehagelærerstudenter).

Tabell 6 Fordeling på norsk mottakerinstitusjon

Institusjonsnavn	2012	2013	2014	2015	2016
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	5	4	2	7	5
Bergen Arkitektshøgskole	1		1		2
Det teologiske menighetsfakultet	1			1	
Handelshøyskolen BI	21	17	23	26	28
Høgskolen i Bergen			4	15	17
Høgskolen i Gjøvik	1		2		
Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk	2	1	1	1	3
Høgskolen i Narvik	9	8	1	2	
Høgskolen i Oslo og Akershus	15	14	5	6	7
Høgskolen i Telemark	2	6	1	2	
Høgskolen i Vestfold	2				

Høgskolen i Østfold	1	1	1		2
Høgskolen i Ålesund		1	2	1	
Høgskulen i Volda		2			
Kunsthøgskolen i Oslo	6	6	3	2	
Nord universitet					2
Norges handelshøyskole	2	3	4	4	5
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet			1	1	
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	15	16	7	15	8
Universitetet for miljø- og biovitenskap	1				
Universitetet i Agder	6	4	4	5	4
Universitetet i Bergen	11	8	14	21	15
Universitetet i Nordland	2	1	3	3	
Universitetet i Oslo	28	24	51	43	34
Universitetet i Stavanger	2	4	4	3	6
Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet					1
Sum	133	120	134	158	139

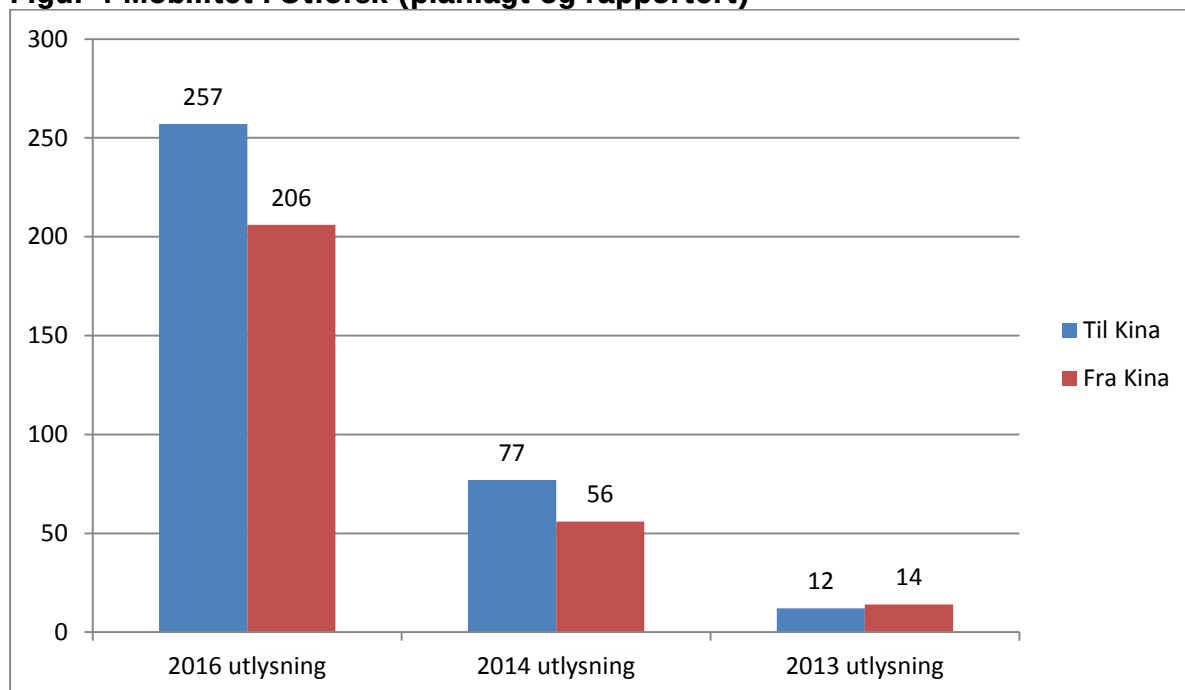
4 Mobilitet til Kina i prosjekter støttet av SIU

Det er hovedsakelig gjennom programmet Utforsk at SIU støtter mobilitet til Kina. Mye av denne mobiliteten har en varighet på under tre måneder og fanges dermed ikke opp i DBH. En del av mobiliteten har også en varighet på under en måned, og fanges derfor heller ikke opp i Lånekassen sin statistikk.

Figur 4 viser rapporterte og planlagte mobile studenter i prosjekter som har fått støtte i de tre utlysningene som har vært i Utforsk. Figuren viser at antall mobile studenter har gått opp, både til og fra Kina. Det kan ha sammenheng med at det ikke lenger er et krav til forskningssamarbeid for å få støtte gjennom Utforsk. Mer aktivitet kan slik vies utdanning og studenter.

I 2016-utlysningen var det mulig å søke om både kortvarig og langvarig mobilitet. Kortvarig mobilitet forstås som mindre enn tre måneder, mens langvarig mobilitet forstås som tre måneder eller mer. Det er interessant å merke seg at fra Kina til Norge er det snakk om mest langvarig mobilitet (103 langvarige og 94 kortvarige), mens det fra Norge til Kina er snakk om mest kortvarig mobilitet (50 langvarige og 191 kortvarige). Dette forteller oss at barrierene for å reise ut på lengre opphold er større for de som reiser fra norske institusjoner til Kina, enn andre veien.

Nordområdeprogrammet er også åpent for samarbeid med kinesiske institusjoner. I programperioden 2013-18 ble det søkt om støtte til i alt 17 studenter til Kina og 15 fra Kina.

Figur 4 Mobilitet i Utforsk (planlagt og rapportert)

5 Studenter med støtte fra Lånekassen for å ta en grad i Kina

I studieåret 2016-17 fikk 54 studenter støtte fra Lånekassen for å ta en grad i Kina (fastlands-Kina). I tillegg er det dette året registrert 24 studenter med støtte til et gradsstudium i Hong Kong. Tabell 7 gir en oversikt over studenter med støtte fra Lånekassen for å ta en grad ved et universitet i fastlands-Kina, fordelt på fag og institusjon. Tabell 8 viser fordeling på fag og institusjon i Hong Kong.

Tabell 7 Fordeling på fag og institusjon i fastlands-Kina

Lærested	Fagretning	Antall
Beijing Foreign Studies University	Humanistiske fag	1
	Samfunnsfag	1
Beijing Language and Culture University	Humanistiske fag	2
Beijing Sport University	Lærerutdanning	2
Dongbei University of Finance and Economics	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	1
Donghua University	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	3
East China Normal University	Humanistiske fag	1
	Samfunnsfag	1
Fudan University, Shanghai	Forskerutdanning	1
	Uspesifisert utdanning	2
	Juridiske fag	2
	Samfunnsfag	2
	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	6
Hainan University	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	1
Nanjing University	Forskerutdanning	1

Nanjing University of Aeronautics and Astronautics (NUAA)	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	1
Nankai University	Samfunnsfag	1
New York University, Shanghai	Humanistiske fag	1
Shanghai Jiao Tong University	Uspesifisert utdanning	1
	Ingeniørfag	1
	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	9
Shanghai University of Finance and Economics	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	1
South China University of Technology	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi	1
Tsinghua University	Forskerutdanning	1
	Journalistikk	1
	Samfunnsfag	1
University of Chinese Academy of Sciences	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	2
University of Nottingham Ningbo	Samfunnsfag	1
	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	1
University of Science and Technology Beijing	Kunstfag	1
Wuhan Sports University (Wuhan Institute of Physical Education)	Lærerutdanning	1
Xiamen University	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	1
Zhejiang University	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	1
Totalt		54

Tabell 8 Fordeling på fag og institusjon i Hong Kong

Lærested	Fagretning	Antall
Chinese University of Hong Kong	Humanistiske fag	1
City University of Hong Kong	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	1
Hong Kong Polytechnic University	Ingeniørfag	1
	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	10
Hong Kong University of Science and Technology	Humanistiske fag	1
	Ingeniørfag	3
	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	3
Lingnan University	Økonomi/business/administrasjon/ledelse	1
University of Hong Kong	Realfag	1
	Samfunnsfag	2
Totalt		24

6 Studenter med kinesisk statsborgerskap registrert ved norske institusjoner

Tabell 9 viser antall studenter med kinesisk statsborgerskap registrert ved norske institusjoner. Kategorien kan gi en indikasjon på studentmobilitet (gradsmobilitet og utvekslingsmobilitet samlet), selv om det også kan være snakk om personer som er fast bosatte i Norge eller har kommet til landet av andre grunner enn for å studere. Det er også viktig å bemerke at tallene inkluderer personer som ikke er fysisk tilstede i Norge. Dette gjelder i første rekke studentene ved BI. I 2016 var 206 av de 300 studentene ved BI registrert ved BI sitt MBA-program i Shanghai.

Tabell 9 Studenter med kinesisk statsborgerskap (DBH)

Institusjonsnavn	2013	2014	2015	2016
	Studenter Totalt	Studenter Totalt	Studenter Totalt	Studenter Totalt
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	20	25	37	33
Bergen Arkitektthøgskole	3	2	2	2
Det teologiske menighetsfakultet	3	4	1	1
Diakonhjemmet høgskole		1	2	
Dronning Mauds Minne Høgskole	2	1	1	1
Handelshøyskolen BI	343	332	310	300
Høgskolen i Bergen	6	7	25	33
Høgskolen i Buskerud	3			
Høgskolen i Buskerud og Vestfold		18	26	23
Høgskolen i Finnmark	4			
Høgskolen i Gjøvik	15	13	10	
Høgskolen i Harstad	1	2	5	
Høgskolen i Hedmark	3	4	5	6
Høgskolen i Lillehammer	1	1	1	1
Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk	7	11	13	13
Høgskolen i Narvik	48	46	39	
Høgskolen i Nord-Trøndelag			1	
Høgskolen i Oslo og Akershus	24	26	27	30
Høgskolen i Sør-Trøndelag	2	3	5	
Høgskolen i Telemark	24	23	12	6
Høgskolen i Vestfold	13			
Høgskolen i Østfold	2	6	7	3

Høgskolen i Ålesund	31	27	20	
Høgskolen Stord/Haugesund	1	2	1	1
Høgskulen i Volda	4	4		1
Høgskolen Diakonova		1	1	
Kunst- og designhøgskolen i Bergen		2	3	2
Kunsthøgskolen i Oslo	6	2	3	4
Nord universitet				10
Norges handelshøgskole	39	37	22	11
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet		38	27	27
Norges musikkhøgskole	1	1	1	1
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	144	123	122	132
Universitetet for miljø- og biovitenskap	34			
Universitetet i Agder	13	8	14	17
Universitetet i Bergen	39	42	50	32
Universitetet i Nordland	10	13	8	
Universitetet i Oslo	176	183	175	160
Universitetet i Stavanger	42	36	49	41
Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet	16	19	17	48
VID vitenskapelige høgskole				2
Westerdals Oslo ACT		1		1
Sum	1080	1064	1042	942

7 Oppsummering og betraktninger

- I 2016/17 fikk totalt 170 studenter reisestøtte fra Lånekassen for å dra på studieopphold i Kina (på en måneds varighet eller mer). Tallet omfatter både studenter på praksisopphold og studenter som følger kurs. Det er en nedgang fra året før, da 227 studenter fikk reisestøtte til Kina.
- Av studentene som fikk reisestøtte er flest registrert innenfor samfunnsfag (36 prosent i 2016/17), etterfulgt av humaniora/estetikk (23 prosent). Studenter innenfor realfag og teknologi utgjorde 4 prosent av studentene som fikk reisestøtte av Lånekassen i 2016/17. Dette står i kontrast til forskningssamarbeidet og forskningssatsingene, som i stor grad er innenfor naturvitenskap/teknologi.
- I 2016 reiste det 125 studenter under utvekslingsavtale til kinesiske utdanningsinstitusjoner, for opphold på tre måneder eller mer.
- Noen få fagmiljøer står for flertallet av studenter som reiser til Kina. Det har sammenheng med studietilbud (språk- og kulturstudier) og spesielle opplegg (tilbud om studieturer, praksisopphold etc.) ved disse institusjonene. I 2016/17 utgjorde således studenter innenfor samfunnsfag/juss ved Universitetet i Bergen 42 prosent av alle masterstudentene som reiste fra norske institusjoner til Kina dette året. I 2016/17 utgjorde studenter fra Universitetet i Oslo 32 prosent av alle studentene på bachelornivå som reiste til Kina. Det dreide seg i hovedsak om språk/kulturstudenter (opphold i Kina er obligatorisk ved dette studiet).
- Det har vært en betydelig økning i studentmobiliteten i SIU-støttede prosjekter. I Utforsk-programmet gikk mobiliteten opp fra 77 studenter i 2014-utlysningen til 257 studenter i 2016-utlysningen. Denne mobiliteten er ofte på under en måneds varighet, og vil dermed ikke fanges opp i offisielle mobilitetsstatistikker. I SIU-støttede prosjekter er det en del mobilitet av studenter innenfor naturvitenskap/teknologi, noe som speiler prosjektenes faglige profil.
- Det er viktig å skille mellom studenter som reiser til Kina for å studere det kinesiske språket og samfunnet, der Kina blir en opplagt destinasjon, og studenter som reiser av andre årsaker. Rekruttering av studenter innenfor sistnevnte gruppe, som omfatter studentene innenfor naturvitenskap/teknologi, krever særskilt tilrettelegging. Tilgang på gode, engelskspråklige studietilbud kan være en utfordring. I tillegg skal tilbudene være på et nivå og i en form som gjør det mulig å innpasse det i en norsk grad. Det er vårt inntrykk at større faglig spredning og mer mobilitet er mest realistisk å få til dersom det er knyttet til forskningssamarbeid/prosjekter (med felles kurs, workshops etc.), innenfor felles gradssamarbeid (NTNU har gode erfaringer med dette) og eventuelt tilknyttet felles forskningssentre. Da er tilbudet kvalitetssikret og studentene inngår i en støttende faglig og administrativ struktur.
- Barrieren for å reise på langvarige opphold synes å være høy for mange. Språk- og kulturforskjeller kan være en stor hindring. I lys av dette er kortvarig mobilitet svært verdifullt. Ved kortere opphold kan lærere fra Norge i mange tilfeller følge med, og vi ser at dette har stor betydning for deltagelse. Kortvarig mobilitet kan også være en måte å introdusere studenter til Kina, som siden kan komme tilbake på lengre opphold.